

איראל שרון

אז עדיין קצין בדרגת אלוף-מישנה (מימין), קיבל ב-1963 את פניו של הגנרל מיר, מראשי הצבא האיראני (באמצע). מיר הובא ארצה על-ידי נימרודי, כדי לקנות נשק. נימרודי עצמו יליד בגדאד, ואילו מוצא מישפחתו מאיראן.

יצחק רבין אז רמטכ"ל צה"ל, קיבל בלישכתו את רמטכ"ל צבא איראן, הגנרל בהראם אריאנה, בנובמבר 1966, בימים שבהם הגיעה לשיאה המתית-חות בין ישראל וסוריה. מימין: אלוף-מישנה נימרודי, שכיהן אז כנספח צבאי בטהראן.

כשוכבי" (חשוגי"ל) הסעודי. תוך ש"י תוך-פעולה עימו עסק נימרודי ביוזמות שונות בארצות-ערב, שהשתיקה עדיין יפה להן.

לרבניו, קיים נימרודי בכל התקופה הזאת קשרים סמויים עם ידידיו בא"י, וכך היה זה טיבועי שהוא נטל חלק פעיל בפרשת-איראן החדשה. הוא חתר ללא-אלות לחידוש היח"ס בין ישראל ואיראן, בהתאם לקונ"ס ספציה שאותה הוא תיאר בהרחבה על פי בקשתי (העולם הזה 25.3.87). מד כיוון שהוא אחד מקומץ המומחים הישראליים לענייני איראן, שיש להם נסיון מעשי איתה ארץ והדוברים פר"סית, היה מישקל לדעתו בצמרת המדינה.

כך יחד עם כשוכבי" ושווימר, ותוך שיתופו של דויד קימחי, נמנה עם יוזמי המגעים החדשים עם איראן, שהובילו לעסקת-הנשק של 1985. הוא סולק מעסקות אלה בראשית 1986 על-ידי עמרים ניר, בצורה שפגעה בו קשות.

קונסנזוס בצמרת

על סמך עובדות אלה, אני מסיק מסקנות בשני המישורים — הפנימי והמחסי.

מבחינה פוליטית, אני סבור כי האוריינטציה הפרו-איראנית והאנטי-עיראקית של ממשלת-ישראל, שנימי רודי היה אחד מאדריכליה, היא מוט"עית.

לדעתי, האינטרס ארוך-הטווח של ישראל הוא לכונן שלום עם העולם הערבי, תחת להשליך את היכה על אויב ביו. מכאן שישראל היתה צריכה, עם פרוץ מלחמת עיראק-איראן, ובייחוד אחרי שהקערה התהפכה על פיה ודי

מישפחה באיראן

הנספח הצבאי יעקב נימרודי עם משפחתו באיראן. מימין: בנו עופר, שתי בנותיו

רותי וסמדר ואשתו ריבקה. הבן עופר הוא כעת עורך-דין ועוזר לאביו. הבת רותי נשואה, וגרה בלונדון, ואילו הבת סמדר עומדת להינשא בקיץ הקרוב.

יש לי טענות חמורות — מדיניות ומוסריות — כלפי כל המדיניות הזאת של אספקת-נשק, וגישתי בעניין זה היא עקרונית ובלתי-מתפשרת. אני מתנגד בחריפות לאספקת נשק ישראלי לכל מישטר רוני, המדכא את עמו. מבחינה זו אין הבדל בין מישטר-השאה ומישטר-האייטאללה, וכן בין שניהם ומישטר פיננשה בצ'ילה או המישטר הפאשיסטי בדרום-אפריקה. התרענו נגד המדיניות הזאת או כמו עתה.

נימרודי פעל באיראן, בימי השאה, על פי הנורמות המקובלות של ממש"ל-תישראל ומערכת-הביטחון הישראלי, ועל כן קשה לבוא אליו בטענות יותר מאשר אל כל שאר ראשי המימסד ושליחיו. יש לי טענות קשות כלפי כולם. לא יהיה זה צורך לייחד אחד מהם, שפעל במיסגרת הקונסנזוס הכל-לי, ולהפכו שער-לעזאזל.

נימרודי אינו שונה מכל מאות ואלפי האנשים, הסבורים שהם ממל"טים שליחות לאומית לטובת צה"ל והתעשייה הביטחונית, על דעת הממ"שלה הנבחרת של המדינה. אין הוא טוב ואין הוא רע מהם.

זה חל גם על פרשת-הנשק האיראני-נשקית המחדשת ב-1985, שנימרודי, כמו שיעזון פרס וממשלתו, ראה בה פרי-צת-דרך מדינית ראשונה-במעלה, לטובת האינטרסים הבסיסיים של מדינת-ישראל. לדעתי זוהי טעות טראגית. מי שרוצה לשים קץ לשיטה, שוב מיסחר בנשק הוא חלק ממנה, צריך לשנות את האוריינטציה של המדינה כולה. אולי תעזור שערורייה איראני-קונטרס לעזור את המחשבה הלאומית הכללית בכיוון הנכון.

יותר מסוכנת השאלה האישית-מורלית לגבי המיסחר בנשק.

כמו כולם

נימרודי עסק באספקת נשק ל-מישטר-השאה, שלא היה נתון אז במלחמה, אך שהיה מישטר רוני. זאת הייתה המדיניות המובהקת של ממשלת-ישראל. תחילה פעל בשלי-חות הממשלה כפקיד ממשלתי, ואחר-כך המשיך בכך, כאיש-עסקים פרטי, על דעת הממשלה ובהתאם למדיניותה.

לא נשקלו האופציות השונות. לא היה שום תהליך מסודר של בדיקה, שקילה והסקת-מסקנות.

על דרך האילתור הישראלי המהולל — ששמו האמיתי הוא ברדאק — נוהלה מדיניות בלתי-אחראית. נקיטת עמדה אחרת היא לגיטימית בהחלט, וכך גם הגישה של נימרודי, התואמת את התפיסה המקובלת כיום בצמרת המדינה. נימרודי לא חרג מן הקונסנזוס הקיים בצמרת בענייני איראן-עיראק, ופעל על-פיו. אי-אפשר לבוא אליו בטענות אישיות בעניין זה.

יוזמה עברה לידי איראן, לברר אם נרצת אפשרות לקשור קשרים עם עיראק, בהיותה נתונה בצרה. דרך עיראק יכלה ישראל להגיע להסדר עם רוב העולם הערבי.

רעיון זה כלל לא נשקל. מדיניות נכונה ושקולה היתה בור"קת אם שתי האפשרויות — האוריינטציה על עיראק והאוריינטציה על איראן — מעמידה אותן זו מול זו, בוחנת את הסיכויים והסכנות של שתיהן ומגיעה לידי מסקנות מיבצי-עיות סבירות.

אני קובע בוודאות ששום דיון כזה לא התנהל מעולם. לא היתה בדיקה.

Dated, 14th July 1969

On behalf of the Imperial Government of Iran, Lieut-General H. Toufanian

On behalf of the Israeli Ministry of Defence/ Israeli Military Industries Colonel J. Nimrodi

מיסמך מזוייך למעלה: החתימה האמיתית של נימרודי (מימין), על חוזה למכירת נשק, לצד חתימתו של הגנרל טופאניאן, בשם ממשלת השאה. למטה: החתימה המזוייפת של נימרודי (משמאל), על החוזה למכירת נשק לאיראן של חומייני, שנחתם בכיכול ביולי 1981. המיסמך מורסם לראשונה (מימין) בעיתון הצרפתי ליבראסיון, ביולי 1983, והועתק בעיתוני העולם.

Represented by **Jacques Nimrodi**

Represented by **Colonel H. DIFANIAN**

LE CONTRAT QUI PROUVE QUE L'IRAN ACHETE DES ARMES A ISRAEL

Les spécialistes le savent déjà : dès les premiers mois de la guerre Iran-Irak, Israël a commencé à vendre du matériel militaire à la République islamique. Jusqu'ici Téhéran avait toujours nié ce commerce, contestant à dénoier et à démentir. Les documents que Libération publie aujourd'hui prouvent pour la première fois que ces ventes d'armes ont bel et bien existé. Leur montant n'est pas minime : ce sont des centaines de millions de dollars.

On the right, a document titled 'LE CONTRAT QUI PROUVE QUE L'IRAN ACHETE DES ARMES A ISRAEL' with text in French and Hebrew. The document includes details about the contract, the parties involved (Imperial Government of Iran and Israeli Military Industries), and the date (July 14, 1969). It also features a signature and a stamp.